

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ &
 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**
 ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
 ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
 ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Αθήνα 8/06/2018

Αρ. Πρωτ: Φ10042/οικ.13567/329

**1. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
 & ΕΙΣΦΟΡΩΝ (Δ15)**

Πληροφορίες: Στ. Γιωτάκου
 213 1516 783
Π. Καρτσακλή
 213 1516 748
Ε. Ράπτη
 210 33 68 109

1. ΕΦΚΑ
 Γραφείο κ. Διοικητή
 Αγ. Κων/νου 8
 Αθήνα 102 41

2. ΕΤΕΑΕΠ
 Γραφείο κ. Διοικητή
 Φιλελλήνων 13-15
 Τ.Κ.105 57 Αθήνα

**2.ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ
 & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (Δ16)**

Πληροφορίες: Μ. Βογιατζόγλου (Επικουρική Ασφάλιση)
 2131516746
Ε. Σπύρου (Εφάπαξ παροχή)
 210 33 68 159

**3.ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΩΝ
 ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
 &ΠΑΡΟΧΩΝ (Δ18)**

Τμήμα Γ'
Πληροφορίες: Κων/να Παπανικολάου
 2131516809
Ε. Γεωργούντζου
 2131516785

ΘΕΜΑ: «Συμπληρωματικές οδηγίες για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών και σχετικών κρατήσεων δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών»

Σχέτ 1: Η με αριθμ. 2/24112/ΔΕΠ/31.03.2017 (ΑΔΑ: 7ΦΘΨΗ-ΟΒΛ) εγκύκλιος.

Σχέτ 2: Η με αριθμ. Φ80020/45578/Δ.15.780/16.06.2017 (ΑΔΑ: ΩΩΡΙ465Θ1Ω-Ι8Λ) εγκύκλιος.

Σε συνέχεια των οδηγιών που δόθηκαν με τις ως άνω εγκυκλίους και προκειμένου να διευκρινιστούν περαιτέρω οι ασφαλιστικές κρατήσεις επί των αποδοχών – αμοιβών –

αποζημιώσεων των δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

A. Οι δημόσιοι υπάλληλοι και λειτουργοί, λαμβάνουν μηνιαίες τακτικές αποδοχές, όπως έχουν οριστεί από την οικεία νομοθεσία. Ως συντάξιμες αποδοχές νοούνται αυτές επί των οποίων καταβάλλονται ασφαλιστικές εισφορές, όπως προκύπτει από την ισχύουσα νομοθεσία και έχει περαιτέρω διευκρινιστεί ήδη με τις ως άνω (σχετικές 1 και 2) εγκυκλίους.

Ειδικά, για όσους αμείβονται με τις διατάξεις του ν. 4472/2017, ως συντάξιμες αποδοχές νοούνται από 1.01.2017 και βάσει των διατάξεων του αρ. 3 του ν. 4488/2017, οι μηνιαίες τακτικές αποδοχές τους, επί των οποίων καταβάλλονται εισφορές για κύρια και επικουρική ασφάλιση, εφάπαξ παροχή και υγειονομική περίθαλψη.

B. Επιπλέον ορισμένα εκ των ανωτέρω προσώπων, λαμβάνουν και αποζημιώσεις/αμοιβές για την παροχή πρόσθετου έργου/υπηρεσίας ή για την κάλυψη δαπανών μετακίνησης ή μετάθεσης σε παραμεθόριες ή προβληματικές περιοχές κλπ. οι οποίες δεν καταβάλλονται με πάγιο και συστηματικό τρόπο, ούτως ώστε να προσιδιάζουν στην έννοια των τακτικών αποδοχών. Οι αποζημιώσεις αυτές, από τον επόμενο μήνα κοινοποίησης της παρούσας εγκυκλίου, **δεν υπόκεινται σε εισφορές κλάδου κύριας, επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχής, καθώς και υγειονομικής περίθαλψης.**

Σημειώνεται, ότι η ισχύς της παρούσας εγκυκλίου, αρχίζει από τον επόμενο μήνα κοινοποίησής της, με την επιφύλαξη της περ. α' της παρ. Στ., για λόγους χρηστής διοίκησης και λόγω εμπλοκής πολλών και διαφορετικών υπηρεσιών του Δημοσίου, στα πλαίσια διαμόρφωσης του ενιαίου πλαισίου εισφοροδότησης των πρόσθετων αμοιβών του Δημοσίου.

Ενδεικτικά αναφέρουμε:

- Τις αποζημιώσεις του αρ. 20 του ν. 4354/2015
- Τις αποζημιώσεις του αρ. 21 του ν. 4354/2015 **που καταβάλλονται κατά μήνα ή κατά συνεδρίαση** (επιτροπές, ομάδες εργασίας, Επιτροπές ΚΕΠΑ, ολόημερη λειτουργία νοσοκομείων, αποζημιώσεις εκπαιδευτικών και λοιπού προσωπικού που συμμετέχει στην οργάνωση, διεξαγωγή, υποστήριξη των γενικών και ειδικών εξετάσεων ή του ΑΣΕΠ κλπ. με τις διαφοροποιήσεις, ωστόσο, για τις αποζημιώσεις των συλλογικών οργάνων διοίκησης, όπως αυτές αναλύονται κατωτέρω στην περίπτωση Στ).

- Τις αποζημιώσεις του αρ. 32 του ν. 4354/2015 (εφάπαξ αποζημίωση για μετάθεση ή μετάταξη σε παραμεθόριες ή προβληματικές περιοχές)
- Τις δαπάνες μετακινούμενων, όπως αυτές περιγράφονται στην υποπαρ. Δ.9 του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 και στις κατ' εξουσιοδότηση αυτής Υπουργικές αποφάσεις ή Προεδρικά διατάγματα, που πρόκειται να εκδοθούν π.χ. ημερήσια αποζημίωση, επίδομα αλλοδαπής.
- Την προσαύξηση του βασικού μισθού λόγω εκπαιδευτικής ή επιστημονικής άδειας,
- Την ειδική αποζημίωση της παρ. 13 του αρ. 13 του ν. 2703/1999, όπως ισχύει.
- Την αμοιβή αποδοτικότητας του αρ. 135 παρ. 2 του ν. 4472/2017, καθώς και την πρόσθετη αμοιβή (επιμίσθια) για την εκτέλεση χρηματοδοτούμενων ερευνητικών και λοιπών προγραμμάτων του αρ. 135 παρ. 3 του ν. 4472/2017 και του αρ. 64 παρ. 1 του ν. 4485/17, είτε καταβάλλονται στους υπαγόμενους στις διατάξεις του ν. 4472/2017, είτε στο προσωπικό που αμείβεται με τις διατάξεις του ν. 4354/2015 (διοικητικό προσωπικό τακτικό, ΙΔΑΧ κλπ), καθώς και τις προβλεπόμενες -από την ισχύουσα νομοθεσία- αμοιβές των μελών ΔΕΠ από χρηματοδοτούμενα ερευνητικά και λοιπά προγράμματα.
- Τις εφημερίες του άρθρου 140 του ν. 4472/2017.

Σημειώνεται, ότι για τους έως 31.12.1992 ασφαλισμένους του πρώην Τομέα Πρόνοιας Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, η εισφορά υπέρ του κλάδου Εφάπαξ Παροχών του ΕΤΕΑΕΠ, εξακολουθεί να υπολογίζεται στην βάση των πάσης φύσεως ακαθάριστων αποδοχών, επιδομάτων και αποζημιώσεων, από οποιαδήποτε αιτία κι αν προέρχονται.

Επιπλέον, **δεν** υπόκεινται σε ασφαλιστικές κρατήσεις **οι αποζημιώσεις, καθώς και τα έξοδα κίνησης των αιρετών οργάνων α' και β' βαθμού των ΟΤΑ** (π.χ. του προέδρου συμβουλίου δημοτικής ή τοπικής κοινότητας και του εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας κλπ), για τη συμμετοχή τους ως μέλη σε συμβούλια των ΟΤΑ (Δημοτικά συμβούλια, Περιφερειακά συμβούλια, Κοινοτικά Συμβούλια), για τα οποία δεν προκύπτει υποχρέωση υπαγωγής στην ασφάλιση, βάσει των σχετικών διατάξεων του ν. 3852/2010, όπως ισχύει.

Παράδειγμα: Ενδεικτικά αναφέρονται, οι αποζημιώσεις του αρ. 33 παρ. 3 του ν. 4483/2017, σε μέλη Δημοτικών Συμβουλίων για τη συμμετοχή τους ανά συνεδρίαση στα Δημοτικά Συμβούλια, οι αποζημιώσεις του αρ. 184 του ν. 3852/2010, σε

περιφερειακούς συμβούλους για τη συμμετοχή τους ανά συνεδρίαση στο περιφερειακό συμβούλιο, την οικονομική επιτροπή και τις λοιπές διοικητικές επιτροπές.

Γ. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται από τον επόμενο μήνα κοινοποίησης της παρούσας εγκυκλίου **και στους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου (ορισμένου ή αορίστου χρόνου)**, για τους οποίους οι εισφορές κλάδου κύριας σύνταξης και επικουρικής ασφάλισης, υπολογίζονται σύμφωνα με τα αρ. 38 και 97 του ν. 4387/2016, όπως ισχύει, επί των πάσης φύσεως αποδοχών, όπου αποδοχές νοούνται αυτές που καταβάλλονται κατά πάγιο και συστηματικό τρόπο. Συνεπώς, ανεξάρτητα του χρόνου υπαγωγής στην κοινωνική ασφάλιση, τα ανωτέρω πρόσωπα καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές επί του συνόλου των τακτικά καταβαλλόμενων αποδοχών, όπως αυτές καθορίζονται κατά περίπτωση για τους μονίμους δημοσίους υπαλλήλους που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση μετά την 1.01.1993.

Ως προς την εφάπαξ παροχή και σύμφωνα με τις διατάξεις του αρ. 35 του εν λόγω νόμου, όπως ισχύει, για τους **παιαίους ασφαλισμένους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου (ορισμένου ή αορίστου χρόνου)**, διενεργείται κράτηση επί του βασικού μισθού και του Επιδόματος Χρόνου Υπηρεσίας, ενώ για τους **νέους ασφαλισμένους** επί των πάσης φύσεως αποδοχών, όπου αποδοχές νοούνται αυτές που καταβάλλονται κατά πάγιο και συστηματικό τρόπο.

Επομένως, **για τις ως άνω πρόσθετες αμοιβές** με τη μορφή αποζημίωσης, όπως αναλύθηκαν ανωτέρω, δεν διενεργούνται κρατήσεις για κανέναν κλάδο ασφάλισης τόσο σε υπαλλήλους με σχέση εργασίας δημοσίου όσο και ιδιωτικού δικαίου (ορισμένου ή αορίστου χρόνου).

Δ. Σε συνέχεια των ανωτέρω, διευκρινίζεται ειδικά για τις **ασφαλιστικές εισφορές υπέρ υγειονομικής περίθαλψης** και στα πλαίσια της κείμενης νομοθεσίας (αρ. 41 του ν. 4387/2016), ότι αυτές υπολογίζονται από τον επόμενο μήνα κοινοποίησης της παρούσας εγκυκλίου επί των πάσης φύσεως τακτικών μηνιαίων αποδοχών, όπως αυτές ορίζονται για κάθε κατηγορία ασφαλισμένου από την οικεία νομοθεσία, είτε πρόκειται για υπαλλήλους με σχέση εργασίας δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.

Επισημαίνουμε ότι στις περιπτώσεις των αμειβόμενων με τις διατάξεις του ν. 4472/2017, οι σχετικές ρυθμίσεις του αρ. 3 του ν. 4488/2017, εφαρμόζονται από 1.01.2017 και εφεξής.

Ως εκ τούτου, αμοιβές με τη μορφή αποζημίωσης, οι οποίες όπως προαναφέρθηκε δεν αποτελούν τακτικές αποδοχές, **δεν** υπόκεινται σε κρατήσεις υπέρ υγειονομικής περίθαλψης, **τόσο για τους υπάλληλους με σχέση εργασίας δημοσίου, όσο και ιδιωτικού δικαίου.**

Παράδειγμα: 1. Δημόσιος υπάλληλος, παλιός ασφαλισμένος έχει ως **τακτικές μηνιαίες αποδοχές** το βασικό μισθό, το επίδομα θέσης ευθύνης και την οικογενειακή παροχή. Ως **συντάξιμες αποδοχές**, είναι ο βασικός μισθός του και το επίδομα θέσης ευθύνης. Ως προς την υγειονομική, ωστόσο, περίθαλψη καταβάλλει εισφορές επί των πάσης φύσεως **τακτικών** αποδοχών του, δηλαδή εν προκειμένω και για την οικογενειακή παροχή.

Εάν, ο ανωτέρω υπάλληλος συμμετέχει ως μέλος σε διοικητική επιτροπή και δεδομένου ότι για την αποζημίωση που λαμβάνει δεν υποχρεούται σε καταβολή εισφορών, όπως αναλύθηκε ανωτέρω, **δεν** θα έχει κρατήσεις από την πρώτη του επόμενου της κοινοποίησης της παρούσας εγκυκλίου μήνα ούτε υπέρ υγειονομικής περίθαλψης, καθότι η αποζημίωση αυτή δεν αποτελεί μέρος των τακτικών αποδοχών του.

2. Υπάλληλος με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, παλιός ή νέος ασφαλισμένος, καταβάλλει εισφορές κλάδου κύριας, επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής (μόνο ο νέος ασφαλισμένος) και υγειονομικής περίθαλψης, επί των πάσης φύσεως αποδοχών του, δηλαδή επί του συνόλου των **τακτικώς** καταβαλλόμενων.

Στην περίπτωση συμμετοχής του στην ως άνω διοικητική επιτροπή, η αποζημίωση που λαμβάνει **δεν** υπόκειται από την πρώτη του επόμενου της κοινοποίησης της παρούσας εγκυκλίου μήνα σε ασφαλιστικές κρατήσεις για κανέναν κλάδο ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης και της εισφοράς υπέρ υγειονομικής περίθαλψης.

Ε. Τα ανωτέρω αναφερόμενα εφαρμόζονται αναλόγως από τον επόμενο μήνα κοινοποίησης της παρούσας εγκυκλίου **και σε πρόσωπα που προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα.** Συνεπώς, για την αποζημίωση που λαμβάνουν δημόσιοι υπάλληλοι και ιδιώτες από τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις συλλογικών οργάνων, για τις οποίες δεν προκύπτει υποχρέωση ασφάλισής τους, **δεν** υποχρεούνται και στην καταβολή ασφαλιστικών εισφορών.

Ως εκ τούτου, η αποζημίωση για τη συμμετοχή λ.χ. σε Διοικητικές Επιτροπές, δεν υπόκειται σε ασφαλιστικές κρατήσεις για κανένα μέλος αυτής, είτε είναι δημόσιος υπάλληλος, είτε ιδιώτης.

Στ. Ασφαλιστικές εισφορές προσώπων που διορίζονται σε θέσεις διοίκησης φορέων του δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή ανεξάρτητων διοικητικών αρχών

α. Οι υπάλληλοι που διορίζονται σε θέσεις διοίκησης φορέων του Δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή ανεξάρτητων διοικητικών αρχών (διοικητές, αναπληρωτές διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι, αντιπρόεδροι, κλπ.), οι οποίοι εμπίπτουν στο αρ. 22 παρ. 1 περ. ζ' του ν. 4488/2017 και επιλέγουν αντί των αποδοχών της οργανικής τους θέσης, τις αποδοχές της θέσης στην οποία διορίζονται, καταβάλλουν από 1.01.2017 και εφεξής εισφορές επί του συνόλου των αποδοχών, αποζημιώσεων και λοιπών αμοιβών, όπως αυτές ορίζονται κατά περίπτωση στις εκάστοτε Υπουργικές Αποφάσεις.

Επί των ως άνω αποδοχών καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές και οι ιδιώτες που διορίζονται στις θέσεις αυτές.

Στην περίπτωση, που τα ανωτέρω πρόσωπα επιλέξουν τις αποδοχές της οργανικής τους θέσης, οι ασφαλιστικές τους εισφορές υπολογίζονται επί των συντάξιμων αποδοχών αυτής, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (ν. 4354/2015 και ν. 4472/2017) και τα αναφερόμενα στην κοινοποιούμενη εγκύκλιο.

β. Στις περιπτώσεις υπαλλήλων που διορίζονται σε θέσεις διοίκησης που δεν εμπίπτουν στο αρ. 22 παρ. 1 περ. ζ' του ν. 4488/2017 (λ.χ. διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι κλπ.) και επιλέγουν επίσης αντί των αποδοχών της οργανικής τους θέσης, τις αποδοχές της θέσης στην οποία διορίζονται, ασφαλιζονται από τον επόμενο μήνα κοινοποίησης της παρούσας εγκυκλίου με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 1759/1988, όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις τις παρ. 2 του άρθρου 90 του ν. 4182/2013 και εφαρμόζονται τα ανωτέρω ως προς τη βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών τους εισφορών.

Σε περίπτωση, δε, που επιλέξουν να λαμβάνουν τις αποδοχές της οργανικής τους θέσης, οι ασφαλιστικές τους εισφορές υπολογίζονται επί των συντάξιμων αποδοχών αυτής, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (ν. 4354/2015 και ν. 4472/2017) και τα αναφερόμενα στην κοινοποιούμενη εγκύκλιο.

γ. Εάν τα ανωτέρω πρόσωπα, λαμβάνουν και αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων των ως άνω φορέων, για την αποζημίωση που λαμβάνουν από τη συμμετοχή τους στα συμβούλια, θα πρέπει να γίνει διάκριση ανάμεσα στη **μηνιαία ή ανά συνεδρίαση καταβολή της.**

Επομένως:

i) η μηνιαία αποζημίωση που χορηγείται **πάγια και συστηματικά** και **ανεξάρτητα από τη συμμετοχή του προσώπου στις συνεδριάσεις του οργάνου**, φέρει τα χαρακτηριστικά τακτικά καταβαλλόμενης αποδοχής και ως εκ τούτου υπέχει θέση μισθού και υπόκειται σε ασφαλιστικές κρατήσεις για τους κλάδους κύριας, επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής και υγειονομικής περίθαλψης (εφόσον βέβαια προκύπτει υποχρέωση ασφάλισης για όλους τους εν λόγω κλάδους).

ii) η ανά συνεδρίαση αποζημίωση, η οποία καταβάλλεται μόνο με τη συμμετοχή του προσώπου στις συνεδριάσεις του συλλογικού οργάνου και ως εκ τούτου όχι συστηματικά και πάγια, ούτως ώστε να φέρει τα χαρακτηριστικά μίας τακτικά καταβαλλόμενης αποδοχής, δεν υπόκειται σε κρατήσεις για κανέναν κλάδο ασφάλισης (κύριας, επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής και υγειονομικής περίθαλψης).

Σημειώνεται ότι για τα πρόσωπα που λαμβάνουν **μόνο** αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του συλλογικού οργάνου διοίκησης, η οποία χορηγείται ανά συνεδρίαση, δεν υφίσταται υποχρέωση ασφάλισης και συνεπώς καταβολής ασφαλιστικών εισφορών.

Παραδείγματα:

1. Διοικητής ΝΠΔΔ, που εμπίπτει στο αρ. 22 παρ. 1 περ. ζ' του ν. 4488/2017, ο οποίος έχει επιλέξει τις αποδοχές της θέσης του Διοικητή αντί αυτών της οργανικής του θέσης, καταβάλλει εισφορές επί των αποδοχών αυτών, κατά τα ως άνω αναφερόμενα. Στην περίπτωση, που για τη συμμετοχή του στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΝΠΔΔ ως Πρόεδρος, λαμβάνει επιπλέον και μηνιαία αποζημίωση, η οποία χορηγείται πάγια και τακτικά, καταβάλλει εισφορές και για την αποζημίωση αυτή. Εάν, η αποζημίωση καταβάλλεται ανά συνεδρίαση και όχι πάγια και τακτικά, ούτως ώστε να προσιδιάζει σε τακτικές αποδοχές, δεν υπόκειται σε ασφαλιστικές κρατήσεις.

2. Ενεργό μέλος ΔΕΠ μερικής απασχόλησης και Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου ΝΠΔΔ, θέση για την οποία προκύπτει υποχρέωση ασφάλισης με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 1759/1988, όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις τις παρ. 2 του άρθρου 90 του ν. 4182/2013. Για την ιδιότητα του ως Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, έχει καθορισθεί με σχετική Υπουργική Απόφαση, συγκεκριμένο ποσό ως αποζημίωση, το οποίο καταβάλλεται μηνιαίως και ανεξαρτήτως συμμετοχής του στις συνεδριάσεις του και ως εκ τούτου η εν λόγω μηνιαία αποζημίωση, υπόκειται και αυτή σε ασφαλιστικές εισφορές.

Στην περίπτωση, δε, που η αποζημίωση του εν λόγω Προέδρου, χορηγείται ανά συνεδρίαση και ως εκ τούτου δεν έχει τα χαρακτηριστικά της πάγιας και

συστηματικής καταβολής, ούτως ώστε να υπέχει θέση μισθού, δεν υπόκειται σε ασφαλιστικές εισφορές.

3. Μέλος του Συμβουλίου Διοίκησης της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Έργων, ο οποίος λαμβάνει **μόνο** αποζημίωση ανά συνεδρίαση για τη συμμετοχή του στο Συμβούλιο. Δεδομένου, ότι η αποζημίωση καταβάλλεται ανά συνεδρίαση, **δεν** υπόκειται σε ασφαλιστικές εισφορές και ως εκ τούτου δεν τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 1759/1988, όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις τις παρ. 2 του άρθρου 90 του ν. 4182/2013.

Ζ. Ασφαλιστικές εισφορές άλλων κατηγοριών υπαλλήλων

1. Οι υπάλληλοι οι οποίοι κατέχουν νόμιμα και **δεύτερη έμμισθη θέση** σε άλλο φορέα από αυτόν της οργανικής τους θέσης και λαμβάνουν το σύνολο των αποδοχών της θέσης τους και το τριάντα τοις εκατό (30%) (ή το 100% στην περίπτωση των πολυτέκνων) των αποδοχών της δεύτερης θέσης στην οποία απασχολούνται **καταβάλλουν εισφορές επί των συντάξιμων αποδοχών και των δύο θέσεων.**

2. Οι υπάλληλοι που **αποσπώνται** σε θέσεις μετακλητών υπαλλήλων ή ειδικών συμβούλων ή συνεργατών στις Γενικές Γραμματείες του Πρωθυπουργού και της Κυβέρνησης, στη Γενική Γραμματεία Συντονισμού, στα πολιτικά γραφεία των μελών της Κυβέρνησης ή Υφυπουργών ή Ειδικών Συμβούλων και Ειδικών Συνεργατών των Γενικών, Αναπληρωτών Γενικών Γραμματέων και Ειδικών Γραμματέων Υπουργείων, ειδικών συμβούλων, ειδικών ή επιστημονικών συνεργατών στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, καθώς και στους Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού και επιλέγουν αντί των αποδοχών της οργανικής τους θέσης τις αποδοχές της θέσης στην οποία αποσπώνται, **καταβάλλουν εισφορές επί των συντάξιμων αποδοχών αυτών.**

Σε περίπτωση **παράλληλης ανάθεσης καθηκόντων** που λαμβάνουν τις αποδοχές της οργανικής τους θέσης και το σαράντα τοις εκατό (40%) του βασικού μισθού της θέσης του μετακλητού, **καταβάλλουν εισφορές επί των συντάξιμων αποδοχών αυτών.**

Η. Υπολογισμός διπλάσιου χρόνου υπηρεσίας των πολιτικών και στρατιωτικών υπαλλήλων

Νομοθετικό πλαίσιο

Με τις διατάξεις της παρ. 1 και 3 του αρ. 59 του Π.Δ. 169/2007, όπως ισχύει, ορίζεται ότι στους πολιτικούς και στρατιωτικούς υπαλλήλους, που διορίζονται ως τακτικοί υπάλληλοι ή κατατάσσονται ως στρατιωτικοί από 1.10.1990 και εφεξής, επιβάλλεται κράτηση υπέρ Δημοσίου για σύνταξη στις μηνιαίες συντάξιμες αποδοχές τους, ίση με το ποσοστό που ισχύει κάθε φορά για τους ασφαλισμένους στην κοινή ασφάλιση του τ. ΙΚΑ – ΕΤΑΜ. Η εν λόγω κράτηση καταβάλλεται και για την αναγνώριση ως συντάξιμης κάθε υπηρεσίας ή προϋπηρεσίας που λογίζεται ως συντάξιμη από το Δημόσιο. Εάν κάποια από τις υπηρεσίες αυτές υπολογίζεται αυξημένη στο διπλάσιο, οι εισφορές καταβάλλονται επίσης αυξημένες στο διπλάσιο και ο χρόνος αυτός θεωρείται ως χρόνος πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας.

Στις διατάξεις των αρ. 15 παρ. 9 και 12, 40 και 41 του Π.Δ. 169/2007 (παλαιοί ασφαλισμένοι), καθώς και σε εκείνες του αρ. 8 του ν. 2084/1992 (νέοι ασφαλισμένοι) ως ισχύουν, προσδιορίζονται οι υπηρεσίες των πολιτικών και στρατιωτικών υπαλλήλων, των οποίων ο χρόνος υπολογίζεται στο διπλάσιο.

Επιπλέον, στις ως άνω διατάξεις του αρ. 59 παρ. 3 του Π.Δ. 169/2007, ορίζεται ότι οι αυξημένες στο διπλάσιο εισφορές, δεν καταβάλλονται στην περίπτωση που ο πολιτικός ή στρατιωτικός υπάλληλος υποβάλλει σχετική δήλωση στην υπηρεσία του, οπότε και ο χρόνος παροχής υπηρεσίας από την ημερομηνία της εν λόγω δήλωσης και εφεξής, δεν υπολογίζεται στο διπλάσιο.

Με τις διατάξεις της παρ. 1 του αρ. 5 του ν. 4387/2016, σε συνδυασμό με την με αριθμ. 111482/0092/30.11.2016 (ΦΕΚ Β' 4005/2016) Υπουργική Απόφαση, από 1.01.2017 το ποσοστό εισφοράς κλάδου σύνταξης στον ΕΦΚΑ ορίζεται σε 20% και επιμερίζεται σε ποσοστό 6,67% για τον ασφαλισμένο και 13,33% για τον εργοδότη. Για όσους υπαλλήλους υπηρετούσαν ήδη κατά την 31.12.2016, το ποσοστό εισφοράς του εργοδότη ανέρχεται σε 3,33% για το έτος 2017, σε 6,67% για το έτος 2018, σε 10% για το έτος 2019 και 13,33% για το έτος 2020 και εφεξής, ούτως ώστε η συνολική εισφορά κλάδου σύνταξης ασφαλισμένου και εργοδότη να ανέρχεται πλέον σε 20%.

Κατόπιν των ανωτέρω και προκειμένου να αποσαφηνιστεί περαιτέρω ο τρόπος της αναγνώρισης στο διπλάσιο τόσο των υπηρεσιών που έχουν πραγματοποιηθεί έως 31.12.2017, όσο και αυτών που θα πραγματοποιηθούν από 1.01.2018 και εφεξής, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Χρόνοι που αναγνωρίζονται στο διπλάσιο με τις διατάξεις των αρθρ. 15 παρ. 9 και 12, 40 και 41 του Π.Δ. 169/2007 και του αρθρ. 8 του ν. 2084/1992

α) Χρόνοι υπηρεσίας που θα πραγματοποιηθούν από 1.01.2018 και εφεξής

- Για υπηρεσίες, ο χρόνος των οποίων υπολογίζεται στο διπλάσιο και θα πραγματοποιηθούν **από 1.01.2018 και εφεξής**, εξακολουθεί να ισχύει η πρόβλεψη των παρ. 3 του αρθρ. 59 του Π.Δ. 169/2007 και 6 του αρθρ. 8 του ν. 2084/1992, ως ισχύουν, σύμφωνα με τις οποίες, η παρακράτηση των διπλών ασφαλιστικών εισφορών δεν πραγματοποιείται, εφόσον ο πολιτικός ή στρατιωτικός υπάλληλος υποβάλει σχετική δήλωση στην υπηρεσία του, οπότε και ο χρόνος αυτός από την ημερομηνία υποβολής της εν λόγω δήλωσης και εφεξής δεν υπολογίζεται στο διπλάσιο.

Επομένως για τον πολιτικό υπάλληλο - στρατιωτικό που δεν έχει υποβάλλει στην Υπηρεσία του την ως άνω σχετική δήλωση περί **μη** διπλού υπολογισμού των υπηρεσιών, θα πρέπει να καταβληθεί διπλή εισφορά για κύρια σύνταξη τόσο από τον ασφαλισμένο (2 X 6,67%) όσο και από τον εργοδότη με βάση τα μεταβατικά ποσοστά που προσδιορίστηκαν με την αριθμ. 111482/0092/30.11.2016 (ΦΕΚ Β' 4005/2016) απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Τα ως άνω ποσοστά εισφορών υπολογίζονται επί των συντάξιμων αποδοχών που ισχύουν κατά το χρόνο που πραγματοποιείται η υπηρεσία που λογίζεται αυξημένη στο διπλάσιο.

- Σε περίπτωση που ο υπάλληλος - στρατιωτικός αρχικά έχει υποβάλλει στην Υπηρεσία του την προαναφερθείσα δήλωση να μην παρακρατούνται διπλές εισφορές για κύρια σύνταξη και εν συνεχεία επιθυμεί την αναγνώριση του διπλάσιου χρόνου, δύναται με αίτησή του, είτε κατά τη διάρκεια της ενεργού υπηρεσίας του είτε κατά το χρόνο της συνταξιοδότησής του να ζητήσει την αναγνώριση του χρόνου αυτού και να καταβάλλει τις εισφορές κλάδου σύνταξης, οι οποίες θα βαρύνουν τον ασφαλισμένο στο ποσοστό που του αναλογεί, υπολογιζόμενες επί των συντάξιμων αποδοχών, όπως ισχύουν (ποσοστά εισφορών και συντάξιμες αποδοχές) κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης.

β) Χρόνοι υπηρεσίας που έχουν πραγματοποιηθεί έως 31.12.2017 και δεν έχουν αναγνωρισθεί ως διπλάσιοι

Υπηρεσίες που έχουν πραγματοποιηθεί **έως και 31.12.2017**, ο χρόνος των οποίων δεν έχει ακόμα αναγνωρισθεί στο διπλάσιο, δύναται να αναγνωρισθούν οποτεδήποτε ακόμα και κατά το χρόνο της συνταξιοδότησης, με σχετική αίτηση του πολιτικού ή στρατιωτικού υπαλλήλου. Η εισφορά για την αναγνώριση υπολογίζεται με βάση τα ποσοστά εισφορών κλάδου σύνταξης και τις συντάξιμες αποδοχές που ίσχυαν όταν πραγματοποιήθηκε η συγκεκριμένη κάθε φορά υπηρεσία.

Σημειώνουμε ότι αν πρόκειται για διορισμένους έως 30.09.1990, αναγνώριση του χρόνου των υπηρεσιών στο διπλάσιο μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία, **εξακολουθεί να γίνεται χωρίς καταβολή εισφορών**. Στην περίπτωση αυτή, ο εν λόγω αναγνωριζόμενος χρόνος συνυπολογίζεται με το λοιπό χρόνο ασφάλισης για τον καθορισμό του ποσοστού αναπλήρωσης, βάσει του σχετικού πίνακα του αρ. 8 του ν. 4387/2016, για τον υπολογισμό της ανταποδοτικής σύνταξης, όχι όμως για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών, βάσει της ανωτέρω διάταξης. Επιπλέον, ο ως άνω χρόνος, θα συνυπολογιστεί για τον προσδιορισμό του ποσού της εθνικής σύνταξης, σύμφωνα με τις διατάξεις του αρ. 7 παρ. 6 του ν. 4387/2016.

γ) Σημειώνουμε ότι οι ανωτέρω χρόνοι, οι οποίοι υπολογίζονται στο διπλάσιο (χρόνοι των αρθρ. 15 παρ. 9 και 12, 40 και 41 του Π.Δ. 169/2007 και του αρθρ. 8 του ν. 2084/1992), αποτελούν -σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία- χρόνους πραγματικής υπηρεσίας και ανατρέχουν, για τον υπολογισμό της ανταποδοτικής σύνταξης, στο έτος κατά το οποίο παρασχέθηκε κάθε φορά η εν λόγω υπηρεσία.

Δηλαδή ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλονται για την αναγνώριση χρόνου που πραγματοποιήθηκε το 2004 θα προσαυξήσουν τις συντάξιμες αποδοχές του έτους 2004, ακόμη και εάν η αναγνώριση έχει γίνει μεταγενέστερα. Αντίστοιχα, ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλονται για την αναγνώριση χρόνου που πραγματοποιήθηκε το 1998 δεν θα ληφθούν υπόψη για τον καθορισμό των συντάξιμων αποδοχών, ακόμη και εάν η αναγνώριση έχει γίνει μετά το 2002.

2. Χρόνοι υπηρεσίας που αναγνωρίζονται με τις διατάξεις του αρ. 22 παρ. 3 του ν. 3865/2010

Στις διατάξεις του αρ. 22 παρ. 3 του ν. 3865/2010, οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016, προβλέπεται διαφορετική βάση υπολογισμού της εισφοράς κλάδου σύνταξης για την αναγνώριση του χρόνου

υπηρεσίας των 5 ετών των στελεχών των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος, που λογίζεται αυξημένος στο διπλάσιο με τις διατάξεις του αρ. 40 του Π.Δ. 169/2007.

Σημειώνουμε ότι κατά τον υπολογισμό της ανταποδοτικής σύνταξης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 8 του ν.4387/2016, ο αναγνωριζόμενος σύμφωνα με τα ανωτέρω χρόνος ασφάλισης, συνυπολογίζεται με τον λοιπό χρόνο ασφάλισης **μόνο** για τον καθορισμό του ποσοστού αναπλήρωσης, και δεν λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό του μέσου όρου των συντάξιμων αποδοχών από το 2002 έως και την υποβολή της αίτησης.

Για παράδειγμα, στρατιωτικός υπάλληλος έχει συνολικά 35 έτη ασφάλισης και για το διάστημα 2002 – 2017 οι συντάξιμες αποδοχές του ανέρχονται σε €384.000 (ο μέσος μηνιαίος όρος των συντάξιμων αποδοχών ανέρχεται σε €2.000). Για την εξαγορά των 5 ετών έχει καταβληθεί εισφορά ύψους €2.400.

Ο συνολικός χρόνος ασφάλισης, με συνυπολογισμό του αναγνωριζόμενου χρόνου, ανέρχεται σε 40 έτη ασφάλισης και συνεπώς το ποσοστό αναπλήρωσης διαμορφώνεται σε 42,80%. Η ανταποδοτική σύνταξη αντιστοιχεί σε €856 (42,80% x €2.000, δεδομένου ότι το ποσό που έχει καταβληθεί για την εξαγορά δεν λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών).

Εσωτερική Διανομή

- 1.Γρ. κ. Υφυπουργού
- 2.Γρ. κ. Γεν. Γραμμ. Κ.Α.
- 3.Γρ. Γεν. Δ/ντριας Κ.Α.
- 4.Όλες οι Δ/νσεις Κ.Α.
- 5.Ίριδα

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ